به پیشواز از هفدهمین سالگرد قطعنامه ۱۳۲۵ شورای امنیت سازمان ملل متحد در مورد زنان، صلح و امنیت

سند پالیسی: فراتر از ارقام و اشتراک – زنان افغان باید تصمیم گیرنده باشند

۲۷٪ زنان در شورای ملی و پارلمان	۲٪ در صفوف نیرو های امنیتی افغانستان	ارقام باسواد ۱۷٪
نه تن از زنان به‌صفت معین وزارت خانه‌ها	چهار زن به‌صفت سفیران	سه زن در کابینه به‌صفت وزیران
دوازده تن از زنان در شورای عالی صلح در مرکز	یک زن ولسوال	هیچ والی زن

سال ۲۰۱۷ هفدهمین سالگرد قطعنامه ۱۳۲۵ شورای امنیت سازمان ملل متحد را آغاز می نماید، که شبکه زنان افغان نیز می‌خواهد تا برخی از چالش ها، انگیزه ها و پیشنهادات کلیدی را در جهت نهادینه ساختن قطعنامه ۱۳۲۵ شورای امنیت سازمان ملل متحد مطرح نماید.

قطعنامه ۱۳۲۵ شورای امنیت سازمان ملل متحد یکی از قطعنامه های مهم است که در کشور های مختلف روی مسایل زنان، صلح، امنیت، نقش زنان در تصمیم گیری ها و سهم گیری آنها در روند صلح بحث و تبادل نظر صورت گرفته است. این قطعنامه یک گامی مهمی در به‌کار گری اصولی زنان در حل منازعات، خلع سلاح و ملکی سازی و حمایت از عودت کننده گان و بی جا شده گان داخلی بوده [1] که با تدوین پلان های ملی عملی در کشور های مختلف غنی و مورد حمایت قرار گرفت. در حال حاضر [2] ۵۸ کشور پلان های عملی ملی شان را برای تطبیق از قطعنامه ۱۳۲۵ تدوین نمودند که مطابق به آن حکومت ها متعهد به تطبیق این قطعنامه در بخش های مختلف حکومت می‌شوند.

در ۱۷ سال گذشته دولت افغان توانسته تا در راستای انکشاف حقوق زنان مسوولیت های ملی و بین المللی خود را انجام دهد. پیشرفت های متعددی در توانمند سازی زنان افغان صورت گرفته که نباید از آن چشم پوشی نمود. زنان و دختران به تعلیم و تحصیلات عالی دسترسی یافته اند؛ مشارکت زنان در کابینه، حضور دروزارت خانه های مختلف، سمت های سفیران و اعضای مجلس مشرانو جرگه و ولسی جرگه، مدیران و آمرین بخش های مختلف در نهاد های دولتی مصروف فعالیت اند که این یک پیشرفت قابل ملاحظه می‌باشد.افغانستان همچنان قوانین، پالیسی ها،پلان ها و میکانیزم های راپور دهی به قوانین بین المللی مانند کنوانسیون منع هر نوع تبعیض علیه زنان را برای انکشاف حقوق زنان تدوین نموده است.

با در نظرداشت پیشرفت هایی که در ۱۷ سال پسین صورت گرفته، زنان افغان هنوز هم به حقوق سیاسی و اجتماعی خود در افغانستان دسترسی ندارند. فعالیت زنان در حکومتداری محلی بسیار ضعیف بوده، دختران نسبت برخی عوامل و عنعنات نا پسند، دوری مکاتب از محلات بود و باش و ناامنی بعد از تکیمل عمر مشخص قادر به ادامه تعلیم و تحصیل نیستند، در ولسوالی ها زنان و دختران دسترسی به حقوق اساسی چون صحت و حضور اجتماعی ندارند، زنان و دختران هنوز هم در خانه و محلات شان مورد خشونت و آزار قرار می‌گیرند.

شبکه زنان افغان (AWN) متشکل از ۱۴۰ مؤسسه زنان و ۳۵۰۰ عضو می‌باشد. شبکه زنان افغان حضور فعال و چشمگیر در ولایات کابل، هرات، بلخ، کندهار، بامیان، پکتیا، ننگرهار و کندز داشته و نیز از طریق اعضای خود در دیگر ولایات افغانستان فعالیت می نماید. این شبکه به مثابه یک چتر برای اعضای خود عمل می نماید.

این سند پالیسی: فراتر از ارقام و اشتراک– زنان افغان باید تصمیم گیرنده باشند، تلاش های حکومت وحدت ملی در افغانستان را در راستای تطبیق قطعنامه ۱۳۲۵ شورای امنیت سازمان ملل متحد به تحلیل گرفته است. هدف از تدوین این پالیسی ارائه پیشنهادات جهت ابتکار عمل، پلان و اجرای دوامدار و سنجش عملی توانمندی زنان در افغانستان به دولت افغانستان و جامعه بین المللی است که زنان نه تنها به شکل فزیکی دیده شوند بلکه در بخش های انکشافی در سطح ملی و محلی، بحث ها و تصامیم صلح و امنیت عملاً دخیل شوند.

این سند پالیسی: فراتر از ارقام و اشتراک– زنان افغان باید تصمیم گیرنده باشند، تلاش های حکومت وحدت ملی در افغانستان را در راستای تطبیق قطعنامه ۱۳۲۵ شورای امنیت سازمان ملل متحد به تحلیل گرفته است. هدف از تدوین این پالیسی ارائه پیشنهادات جهت ابتکار عمل، پلان و اجرای دوامدار و سنجش عملی توانمندی زنان در افغانستان به دولت افغانستان و جامعه بین المللی است که زنان نه تنها به شکل فزیکی دیده شوند بلکه در بخش های انکشافی در سطح ملی و محلی، بحث ها و تصامیم صلح و امنیت عملاً دخیل شوند.

1 https://www.usip.org/publications/2017/02/women-peace-and-security-pakistan

2 http://iknowpolitics.org/en/knowledge-library/website-database/list-national-action-plans-implementation-unscr-1325

پیشرفت در یک نگاه:

سهم سیاسی: ارقام دقیق سهم گیری زنان در پُست های مختلف دولتی و نهاد های غیر دولتی در دست نیست ولی نظر به گزارش اخیر دولت که در جلسه مقامات عالی (SOM) در سال ۲۰۱۷ مشخص گردید که شمار زنان در پُست های معینیت ها و سفارتخانه ها افزایش یافته است.

سهم گیری زنان در حکومتداری محلی از اولویت های مهم برای دولت وحدت ملی بوده است. برای نخستین بار یک زن به‌حیث معاون والی هرات معرفی گردید [۳]. طبق ارقام غیر رسمی از منابع اداره مستقل ارگان های محلی، استخدام دیگر والیان، معاونین والیان و ولسوالان زن در جریان می‌باشد.

بخش امنیت: در ۱۷ سال گذشته پیشرفت زنان در سکتور امنیت ضعیف بود. تا اکنون زنان تنها ٪۲ نیروهای دفاعی و امنیتی را تشکیل می‌دهند [٤].

روند صلح: تغییر در ساختار تشکیلاتی شورای عالی صلح ۱۲ زن را در میان ۷۰ عضو آن به کرسی ها نشاند. سه زن در کمیته اجرائیه که یکی از بخش های تصمیم گیرنده شورای عالی صلح می‌باشد کار می‌کنند و متباقی در شورای عمومی. گروپ های زنان بالای شورای عالی صلح فشار وارد نمودند و لست از زنان متخصص را برای حضور در این شورای پیشکش کردند. طبق گفته های یکتن از اعضای مرد [٥] شورای عالی صلح در این شورا تعداد از زنان فعال دیده می‌شوند.

پلان ملی عملی ۱۳۲۵ افغانستان : دو سال بعد از رونمایی پلان عمل ملی افغانستان برای تطبیق قطعنامه ۱۳۲۵ شورای امنیت سازمان ملل متحد روی مسایل زنان، صلح و امنیت، تمام پیشرفت هایی که در فوق ذکر گردید با تطبیق پلان عمل ملی بستگی دارد. طبق گزارش وزارت امور خارجه بودجه تطبیق پلان عمل ملی ۱۳۲۵ توسط وزارت مالیه نهایی گردیده است. اکنون وزارت خانه های دولتی شامل پلان عمل ملی مکلف به تطبیق ساحات مورد تمرکز در این پلان استند. در حالی‌که میکانیزم گزارش دهی در پلان عمل ملی ۱۳۲۵ توسط دولت تذکر یافته ولی شبکه زنان افغان نتوانسته به گزارش سال اول و دوم دسترسی یابند.

خشونت علیه زنان: با تأسف باید یاد آوری نماییم که خشونت یک چالش جاری علیه زنان افغان می‌باشد. تلاش های زیادی در راستای بیان این موضوع صورت گرفته است. در گزارش اخیر دولت در جلسه مقامات عالیرتبه SOM محاکم اختصاصی به رسیده گی قضایای خشونت تشکیل گردیده اما هیچ نوع معلومات در مورد کارکرد این محاکم در دست نیست و اینکه آیا قضات زن در این محاکم استخدام شده اند یا خیر؟ به همین ترتیب در اواخر سال گذشته برای رسیده گی به قضایای خشونت علیه زنان یک معاونیت با مدیریت یک خانم در چوکات لوی ثارنوالی تشکیل و به فعالیت آغاز نمود.

چالش های کلیدی:

علرغم پیشرفت های حاصله، زنان در افغانستان هنوز هم به عنوان نیم قشر افغان هنوز از نقش اصلی شان محروم اند. به آنها به عنوان شهروند دوم و با سطح آگاهی پایین نگریسته شده و هیچ نوع نقشی در عرصه های تصمیم گیری، مسایل حساس مانند امنیت و صلح برایشان داده نه شده است. در عرصه سهم گیری سیاسی، تا جایی حضور زنان خوب بوده ولی باز هم فاقد نقش تصمیم گیری و سهم گیری مساوی استند. در دیدار اخیر وزیر

3 https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=1500390800014683&id=439157559471351

4 https://unama.unmissions.org/sites/default/files/wps-afghanistan_national_action_plan_1325_0.pdf

5 /http://www.asianews.af/en/16853

دفاع ایالات متحده امریکا و منشی عموی پیمان اتلانتیک شمالی (ناتو) از کشور اذهان نمودند که در جلسه مشترک هیچ یک از زنان کابینه، پارلمان یا شورای عالی صلح دعوت نگردیده بودند در حالیکه روسای مرد که کارشان ربطی به جلسه نداشت روی میز جلسه دیده شدند. به همین ترتیب از جمله ۲۰ تن هیأت همراه رئیس جمهور یکتن زن که معین وزارت خارجه بود اورا در سفرش به نیو یارک همراهی نمود. کاندید وزیران مرد به‌جای وزیران زن در وزارت شهدا معلولین، کار و امور اجتماعی و وزارت تحصیلات عالی معرفی می‌گردد. در آخرین تعینات که توسط دولت صورت گرفت یگانه والی زن ولایت دایکندی سِمتش را به یک مرد واگذار کرد. زمانی‌که از متباق ۳۳ ولایت تحلیل به‌عمل آوریم نقش تصمیم گیری زنان به‌کُلی نا پدید می‌گردد. در بیشتر ولایات بجز از رئیس امور زنان دیگر هیچ زن دیده نمی‌شود. در بسیاری موارد در مجالسی که از سوی والی و یا تیم وی دایر می‌شود حتی از رئیس امور زنان دعوت به‌عمل نمی آید.

حضور زنان در سکتور امنیتی هنوز کمرنگ است. از سه سال گذشته بدینسو زنان در ساختار نظامی تنها ٪۲ حضور دارند.در سال ۲۰۱۶ شبکه زنان افغان چالش های متعددی چون عدم اراده سیاسی، ظرفیت پایین زنان در سکتور امنیتی، وجود تبعیض و آزار و عدم نقش کلیدی در تصمیم گیری ها توسط زنان را یادداشت نموده که زنان در سکتور امنیتی با آن مواجه بودند. بسیاری از چالش ها به حالت اولی باقی مانده اند. در ویب سایت های وزارت های داخله و دفاع ملی مطالب مرتبط به سهم گیری زنان به مشکل یافت می‌شوند.

در شورای عالی صلح، هنوز هم زنان نقش سمبولیک و نمایشی دارند. دلیل نخست آسیب پذیری زنان به‌خاطر کم بودن تعداد شان در مقایسه به مردان می‌باشد. ثانیاً بسیاری از نماینده گان شورای صلح اعضای احزاب سیاسی، نماینده گان جنگ سالاران، طالبان اسبق و علمای دینی می‌باشند این تعداد از افراد اند که در مورد این که ه زنان بخشی از روند صلح در افغانستان باشند نظریات مختلف دارند. اکثر اقات اعضای اناث شورای عالی صلح شکایت کرده اند که مردان این شورا به حرف هایشان گوش نمی کنند. با وجود تغییر در ساختار عضویت زنان در شورای عالی صلح هماهنگی نه چندانی داخلی بین اعضای این شورا و زنان بیرون از این نهاد برقرار می‌باشد. معاون زن شورای عالی صلح در یک نشست از تشکیل کمیته مشورتی زنان طبق ستراتیژی این شورا خبر داد ولی این بخش هنوز تشکیل نشده است. در تلاش های اخیر برای مذاکرات صلح که در مسکو و عمان انجام شدند هیچ عضو اناث شورای عالی صلح به آن دعوت نگردیده بودند، حتی آنها ازین جلسات که در مورد روند صلح در افغانستان بود،اطلاعی نداشتند.

تطبیق پلان ملی عملی ۱۳۲۵ در افغانستان دو سال بعد از آغاز آن سنجش نشده و بی تأثیر باقی مانده است. شبکه زنان افغان هیچ نوع دسترسی به گزارش های نهاد های دولتی به‌خصوص وزارت خارجه که نشان دهنده این پیشرفت باشد، نداشت. علاوه از آن، تطبیق پلان عملی ملی نسبت نبود بودجه هنوز سطحی به نظر می‌رسد. علرغم این حقیقت که بودجه پلان عملی ملی مورد بحث قرار گرفت ولی نهایی شدن آن دو سال را در بر گرفت. اکثر مقامات دولتی به‌خصوص به سطح ولایتی از پلان عملی ملی و تعهدات خود بی خبر اند.

با وجود تشکیل جدید مانند واحد های ویژه رفع خشونت علیه زنان در چوکات څارنوالی و محاکم مخصوص رفع خشونت علیه زنان، خشونت علیه زنان یک چالش جاری علیه زنان همچنان باقی مانده است. متأسفانه در اکتوبر سال ۲۰۱۷ شبکه زنان افغان نتوانست به هیچ نوع مواد از سوی وزارت امور زنان و یا دیگر نهادهایی که با قضایای خشونت علیه زنان کار می‌کنند دسترسی یابد تا تعداد دوسیه های خشونت علیه زنان روشن شود و معلوم گردد که چه مساعدت و اقدام علیه این قضایا صورت گرفته است. خشونت علیه زنان یک چالش کمتر جدی برای سکتور های دخیل دولتی شمرده می‌شود. در سال ۲۰۱۷ زنان و دختران در ولایات مختلف مورد خشونت های جدی چون تجاوز، قتل، تیزاب پاشیدن، ازدواج های اجباری قرار گرفته اند که توسط رسانه ها گزارش داده شده است.

وضعیت امنیتی در افغانستان به‌طور وسیع به زنان در کشور صدمه وارد نموده است. در کندز که وضعیت امنیتی غیر قابل کنترول می‌باشد اعضای اناث جامعه مدنی و رسانه ها فعالیت های شان را در حومه های این ولایت محدود نمودند. در کندهار پنج تن از کارمندان اناث میدان هوایی در یک حمله جان باختند، در لوگر به زنان اخطار داده شده است که در خانه هایشان باقی بمانند، مکاتب دختران در اکثر ولایات مورد حملات قرار می‌گیرند. در حالی‌که دولت افغان مکلف به تسهیل محیط کاری برای زنان می‌باشد هیچ نوع میکانیزم مصوونیت وجود ندارد تا زنان بتوانند در لحظه خطر به کمک فوری دسترسی یابند.

پیشنهادات:

۱. ما از حکومت وحدت ملی تقاضا می نماییم تا در بحث ها و تصامیمی ملی و بین المللی که در مورد آینده افغانستان، صلح، انکشاف و امنیت باشند زنان را به‌طور جدی شامل سازند.
۲. می‌خواهیم به حکومت وحدت ملی خاطر نشان سازیم تا در قبال تعهدات شان در استخدام زنان در سکتور های مختلف دولتی عمل نمایند. ما خواهان ازدیاد شمار وزیران، معینان، سفیران همچنان والیان و ولسوالان زن با درنظرداشت قابلیت ها و تجارب کاری نه اینکه ارتباط سیاسی شان می‌باشیم.
۳. ما از وزارت های دفاع ملی و امور داخله می‌خواهیم تا در مورد برنامه ها، ستراتیژی ها و پلان های حمایتی شان در مورد زنان در سکتور امنیتی و همچنان افزایش تعداد آنها معلومات ارائه و شریک سازند.
٤. ما روی پیشنهاد فوق خود در مورد شورای عالی صلح برای تشکیل بورد مشورتی زنان تاکید می‌ورزیم و نیز از آنها خواهان نشر معلومات مرتبط به فعالیت های زنان در روند صلح و اینکه آنها در بحث ها و تصامیم ملی و بین المللی صلح شامل اند، می‌باشیم.
۵. ما اعضای اناث شورای عالی صلح را برای تسریع هماهنگی و تشریک نظریات و معلومات با زنان خارج از این شورا ترغیب می نماییم.
٦. در ارتباط به تطبیق پلان عملی ملی ۱۳۲۵ افغانستان تأکید می ورزیم و از وزارت امور خارجه و دیگر وزارت های مرتبط تقاضا داریم تا معلومات و پلان های آینده خود را در خصوص تطبیق و تأثیر این سند نشر کنند.
۷. از وزارت امور زنان، کمیسیون مستقل حقوق بشر، لوی ثارنوالی و محاکم ویژه محو خشونت علیه زنان می‌خواهیم تا میکانیزم تشریک معلومات و دیتابیس قضایای خشونت علیه زنان را تشکیل دهند.
۸. زنان کارمند باید در سراسر افغانستان مصوون باشند. ما از حکومت وحدت ملی خواهان تأمین امنیت بیشتر زنان با تشکیل یک میکانیزم حمایوی و قابل دسترس برای زنان کارکن را ایجاد کنند.

د ملګرو ملتونو د امنیت شورای د ښځو، سولې او امنیت په اړه د ۱۳۲۵ پریکړه لیک د اوولسمې کلیزه په درشل کې

کړنلاره : له ګډون او شمېرو څخه په پراخه کچه – افغان ښځې باید تصمیم نیونکی وي

۲۷٪ ښځې په پارلمان او ملي شورای کې	۲٪ په وسلوالو ځواکونو کې	د لوستو شمیر ۱۷٪
نه تنه میرمنې په وزارتونو کې د معینانو په توګه	څلور میرمنې د سفیرانو په توګه	درې تنه میرمنې په کابینه کې د وزیرانو په توګه
په سولې عالي شورای کې دولس تنه میرمنې	یوه میرمن ولسواله ده	هیڅ ښځینه والي نه‌لرو

لنډيز:

د ملګرو ملتونو د امنيت شوراى ۱۳۲۵ پريکړه ليک دى چې په بېلابېلو هېوادونو کې د ښځو، امنيت او د سولې په ټينګښت کې د ښځو پر ونډې بحث او نظرونو پرې تبادله شوې دي. دا پريکړه ليک له ښځو څخه د ښځو په حل، بې وسلې کولو او ملګي کولو او د راستنيدونکيو او کورنيو بې ځايه شويو څخه ملاتړ کې رغنده استفاده کې مهم ګام وو[1] چې په بېلابېلو هېوادونو کې تر ملی عملي پلان جوړولو وروسته بداى او ملاتړ ور څخه وشو. تر ۵۸ زياتو هېوادونو د۱۳۲۵ پريکړه ليک په ملاتړ خپل ملي عملي پلانونه جوړ کړل چې د هغو له مخې حکومتونه د حکومتولی په بېلابېلو برخو کې د ملګرو ملتونو د امنيت شوراى د ۱۳۲۵ پريکړه ليک تطبيق ته ژمن کېږي.

۲۰۱۷ م کال د ملګرو ملتونو د امنيت شوراى د ۱۳۲۵م پريکړه ليک د ۱۷مې کاليزې پيل دى، د افغان ښځو شبکه هم غواړي څو د ملګرو ملتونو د امنيت شوراى د ۱۳۲۵م پريکړه ليک د تطبيق لپاره ځينې ګواښونه، کليدي وړانديزونه او انګيزې طرحه کړي.

په تېرو ۱۷ کلونو کې افغان حکومت پر دې وتوانيد څو د ښځو حقونو په پراختيا کې خپل ملي او نړيوال مسووليتونه په ريښتينولي تر سره کړي. د افغانستان د ميرمنو په پياوړتيا کې د پام وړ پرمختګونه تر سره شوي چې نبايد سترګې پرې پټې کړو. ښځې او نجونې تعليم او لوړو زده کړو ته لاسرسى لري او ښځې په کابينه کې غړيتوب لري، دوى د مشرانو او ولسي جرګې غړيتوب لري، د سفيرانو، مديرانو او آمرينو په توګه په دولتي او غير دولتي ارګانونو کې په کار بوختې دي. افغانستان د ښځو حقونو د پراختيا په موخه بېلابېل قوانين، کړنلارې او پلانونه جوړ کړي دي.

له هغو پرمختګونو سره سره چې په تېرو ۱۷ کلونو کې شوي، افغان ښځې لاهم په افغانستان کې خپلو سياسي او ټولنيزو حقونو ته لاسرسى نه‌لري. په سيمه ييزه حکومتولی کې د ښځو ونډه ډېره کمزورې ده، د ځينو ناوړه رواجونو له مخې نجونې تر يو ټاکلې عمر وروسته نه‌شي کولی زده کړو ته دوام ورکړي، په ولسواليو کې ښځې او نجونې خپلو اساسي حقونو لکه روغتيا او ټولنيز حضور ته لاسرسى نه‌لري، ښځې او نجونې اوس هم په کليو او کورونو کې له تاوتريخوالي او ځورولو سره مخ دي.

د افغان ښځو شبکه (AWN) له ۳۵۰۰ غړيو او ۱۴۰ مؤسسو څخه جوړه ده چې د دغې شبکې غړيتوب لري. ياده شبکه د کابل، هرات، بلخ، کندهار، باميان، پکتيا، ننګرهار، کندز او په نورو ولايتونو کې د خپلو غړيو مؤسسو له لارې رغنده او فعال حضور لري. د افغان ښځو شبکه د خپلو غړو له‌پاره د يوه چتر په څير عمل کوي.

د کړنلارې لنډيز: له کورنۍ او ښېرو په پراخه کچه—افغان ښځې بايد تصميم نيوونکې وي، د ملګرو ملتونو د امنيت شوراى ۱۳۲۵ پريکړه ليک د تطبيق له‌پاره د ملي يووالى حکومت زيار او کوښښونو يې ښتنى کړى دي. د دې کړنلارې د جوړښت موخه د عمل نوښت، پلان او دوامداره تطبيق او په افغانستان کې د ښځو پياوړتيا له سنجولو څخه ډاډ ترلاسه کول دي چې بايد دولت او نړيوالې ټولنې ته وړاندې شي. بل دا چې ښځې بايد نه يوازې په فزيکي بڼه بلکې د ملي او سيمه ييز پرمختګ په بېلابېلو برخو او سولې او امنيت په بحثونو او پريکړو کې هم رغنده ونډه ولري.

پرمختګ ته ځغلنده نظر:

سياسي ونډه: د بېلابېلو دولتي او غير دولتي ارګانونو په بستونو کې د ښځو د ونډې روښانه شمېر په لاس کې نشته خو د دولت د وروستي ريپورټ له مخې چې په ۲۰۱۷ زېږديز کال په ترڅ کې د لوړپوړيو چارواکو په غونډه (SOM) وړاندې شو، څرګنده شوه چې د ښځو شمېر د معينيتونو او سفارتونو په بستونو کې لوړ شوى دى.

1 https://www.usip.org/publications/2017/02/women-peace-and-security-pakistan

په سیمه ییزه حکومتولی کې د ښځو برخه اخیستنه د ملي یووالي حکومت له ممو لومړیتوبونو څخه ګڼل کیږي. د لومړي ځل لپاره یوه میرمن د هرات ولایت د مرستیالې په توګه وپیژندل شوه [2] . د سیمه ییزو ارګانونو خپلواکي اداري له قوله د غیر رسمي شمیرو له مخې د نورو زیاتو ښځینه والیانو، مرستیال والیانو او ولسوالانو د ګمارلو کار جریان لري.

د امنیت برخه: په تیرو ۱۷ کلونو کې د ښځو ونډه په امنیتي سکتور کې کمزورې وه. تر اوسه ښځې د دفاعي او امنیتي ځواکونو یوازې ۲٪ برخه جوړوي [3] .

د سولې بهیر: د سولې عالي شوراي په تشکیلاتي جوړښت کې تر بدلون وروسته د دغې شورا له ۷۰ غړیو څخه یوازې ۱۲ تنه یې ښځې دي. درې ښځې د سولې عالي شوراي په اجرائیه کمیټه کې کار کوي چې د دغې شورا تصمیم نیوونکې او ممه کمیټه ده او پاتې نورې یې په عمومي شورا کې دي. د ښځو ګروپونو د سولې پر عالي شورای فشار راوړ او دغې شورا ته یې د کارپوه ښځو لیست وړاندې کړ د سولې عالي شورای د یوه نارینه غړي په وینا په دغه شورا کې ځینې فعالې ښځې لیدل کیږي. [4]

د افغانستان ۱۳۲۵ملي عملي پلان : دوه کاله وروسته چې د ملګرو ملتونو د امنیت شورای د ښځو، امنیت، سولې ۱۳۲۵م پریکړه لیک د تطبیق لپاره د افغانستان ملی عملي پلان د پورته پرمختګونو سره تړاو لري. د بهرنیو چارو وزارت له راپور سره سم د افغانستان ملی عملي پلان د تطبیق بودجه د مالیې وزارت لهخوا نهایي شوي ده. اوس هغه دولتي وزارتونه چې په ملي پلان کې شامل دي د ملي عملي پلان د تطبیق وړ برخو په پلي کولو مکلف دي. که څه هم په ملی عملي پلان کې د راپور ورکولو میکانیزم ته اشاره شوي ده خو د افغان ښځو شبکه ونتوانیده چې د لومړي او دویم کال راپور تر لاسه کړي.

د ښځو پر وړاندې تاوتریخوالی: په خواشینۍ سره باید ووایو چې تاوتریخوالی اوس هم د افغان میرمنو پر وړاندې یو ګواښ دی. د دې موضوع د بیان لپاره تر اوسه ډیرې هڅې شوي دي. دولت د لوړ پوړیو چارواکو په غونډه (SOM) کې وویل چې د تاوتریخوالي پیښو ته ځانګړي محکمې تشکیل شوې خو د دغو محاکمو د کړنو او دا چې کومه ښځینه قاضي پهکې ګمارل شوې، هیڅ ډول معلومات په لاس کې نشته. په همدې توګه په دې وروستیو کې د لویې څارنوالۍ په چوکاټ کې د یوې ښځې په مشرۍ له ښځو سره د تاوتریخوالي د مخنیوي څارنوالۍ معاونیت تشکیل او په کار یې پیل وکړ.

اساسي ستونزې:

د شویو پرمختګونو سربېره، ښځې چې د افغانستان نیمايي نفوس تشکیلوي لاهم له خپل اصلي رول څخه بې برخې دي. هغوی ته د دویمې درجې او ټیټ ذهنیت لرونکي انسانانو په توګه کتل کیږي او په حساسو مسایلو لکه امنیت، سوله او نورو تصمیم نیوونکیو موضوعګانو کې هیڅ ډول برخه نه ورکول کیږي.په سیاسي ګډون کې د ښځو ونډه تر یوې کچې ښه ده خو بیا هم د مساوي ګډون او تصمیم نیونکي رول څخه بې برخې دي. د امریکې متحده ایالتونو د دفاع وزیر او د شمالي اتلانتیک تړون (ناټو) د عمومي سرمنشي په وروستۍ لیدنه کې چې له دغه هېواده یې درلودله ویل کیږي چې په کډه غونډه کې د کابینې، پارلمان او سولې عالي شورای ښځینه غړیو ته بلنه نه وه ورکړل شوې؛ په داسې حال کې چې یو زیات شمېر هغه نارینه چارواکي چې کار یې له غونډې سره هیڅ تړاو هم نه درلود د غونډې پر میز لیدل کېدل. په همدې ډول کله چې ولسمشر نیویارک ته د ۲۰ تنو لهخوا بدرګه کیده یوازې یوه ښځه چې د بهرنیو چارو وزارت مرستیاله وه له هغه سره په سفر تللې وه. د کار، ټولنیزو چارو، شهیدانو او معلولینو وزارت ته د ښځې پر ځای نارینه وزیر معرفي شو. وروستي تعینات چې دولت تر سره کړل د دایکندي ښځینه والی خپل مقام یوه نارینه ته ورکړ. کله چې له

2 https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=1500390800014683&id=439157559471351

3 https://unama.unmissions.org/sites/default/files/wps-afghanistan_national_action_plan_1325_0.pdf

4 /http://www.asianews.af/en/16853

پاتي ۳۳ ولايتونو ارزونه وکړو د ښځو د تصميم نيونې رول په هيڅ حساب دی. په ډېرى ولايتونو کې د ښځو چارو د رئيسې پرته نور هيڅ ښځه په تشکيل کې نشته. په ډېرى حالاتو کې چې کله والي او يا د هغه ټيم غونډه را بولې حتي د ښځو چارو رئيسې ته بلنه نه ورکول کېږي.

په امنيتي سکتور کې اوس هم د ښځو ونډه کمرنګه ده، له تېرو درېيو کلونو راهيسي يوازې ۲٪ ښځې په نظامي جوړښت کې حضور لري. په ۲۰۱۶م زيږديز کال کې د افغان ښځو شبکې ځينې ستونزې لکه د سياسي ارادې نشتون، په امنيتې سکتور کې د ښځو ټېټه وړتيا، د ځورولو او تبعيض شتون او د ښځو لهخوا نه تصميم نيونې موارد يادداشت کړل چې ښځې په امنيتي سکتور کې ورسره لاس او ګريوان وې. ډېرى هغه ستونزې په هماغه حال کې پاتي دي، د کورنيو چارو او ملي دفاع وزارتونو په ويېپاڼو کې د ښځو د ګډون په هکله مطالب په سختي پيدا کولی شو. دد سولې عالي شوراى کې اوس هم ښځې سمبوليک او نمايشي رول لري چې لومړى دليل يې د نارينهوو په پرتله د ښځو کم شمېر او په دويم پړاو کې د دغې شورا ډېرى غړي د سياسى ګوندونو، جنګ سالارانو، پخوانيو طالبانو او ديني علماوو استازيتوب کوي. د دغو ستونزو په بيانولو سره به ډېره ستونزمنه وي چې ښځې دي په افغانستان کې د سولې په بهير کې کوم رول ولري.

ډېرى وختونه د سولې عالي شوراى ښځينه غړيو شکايت کړى چې نارينه غړي يې خبرو ته غوږ نهنيسي. که څه هم د دغې شورا د ښځينه غړيو په جوړښت کې بدلون راغلی خو دغه بنسټ او د شورا بهر ښځو تر منځ چندان همغږي نشته. د سولې عالي شورا ښځينه مرسيتالى په يوې غونډه کې د دې شوراې د ستراتيژى له مخې د دغه بنسټ په تشکيل کې د ښځو د مشورتي کميټې له جوړيدو خبر ورکړ خو دا کميټه لا هم نده تشکيل شوي. وروستى هڅى چې په مسکو او عمان کې د سولې لپاره تر سره شوې، د سولې عالي شوراى هيڅ ښځينه غړي ورته نه وې بلل شوي، حتى هغوى له دې غونډو او دا چې هغه به په افغانستان کې د سولې لپاره وې هيڅ خبرې نه وي.

د افغانستان ملي عملي پلان ۱۳۲۵ د تطبيق څخه چې دوه کاله تيرېږي لا نهدی ارزول شوى او بې اغېزې پاتي دى. د افغان ښځو شبکه د هيڅ دولتى ارګان او په ځانګړي ډول بهرنيو چارو وزارت څخه کوم راپور نهدی تر لاسه کړى چې د پلان پرمختګ په ګوته کړي. سربيره پر دې د ملي عملي پلان تطبيق د بودجې د نشتون له امله سطحي ښکارې. له دې حقيقت سره چې د ملي عملي پلان بودجه تر بحث لاندي ونيول شوه، خو په نهايي کولو يې دوه کلونه تير شول. ډېرى دولتى په ځانګړي ډول سيمهييز چارواکي د ملي عملي پلان له تطبيق او خپلو ژمنو بې خبره دي. د نوى تشکيل سربيره لکه د څارنوالى په چوکاټ کې د ښځو پر وړاندې د تاوتريخوالي له منځه وړلو ځانګړي دفترونه او دښځو د تاوتريخوالي د منځه وړلو ځانګړي محکمې تشکيل شوي خو تاوتريخوالى لاهم د افغان ښځو پر وړاندې د يوه ګواښ په توګه پاتي دى. د ۲۰۱۷ کال په اکتوبر کې د افغان ښځو شبکه ونتوانيده چې د ښځو چارو وزارت يا هغو بنسټونو چې د ښځو سره د تاوتريخوالي په مخنيوي کې کار کوي، کوم معلومات تر لاسه کړي چې د ښځو پر وړاندې د تاوتريخوالي څومره دوسيې شته او کومه مرسته او اقدام ترسره شوي. د ښځو پر وړاندې تاوتريخوالي ښکيل دولتي سکتور ته يو سطحي ګواښ ګڼل کېږي. په ۲۰۱۷کال کې د هېواد په بېلابېلو ولايتونو کې ښځې او نجونې له ډول ډول تاوتريخوالو لکه تيري، وژنه، تيزاب شيندل او اجباري ودونو سره چې رسنيو راپور ورکړى مخ شوي. په افغانستان کې امنيتي وضعيت د هېواد ښځو ته د پام وړ زيان اړولى دى. په کندز کې چې امنيتي وضعيت له کنټروله وتلى د مدني ټولنو او رسنيو ښځينه غړيو خپل فعاليتونه د ولايت په شاوخوا کې کم کړي دي. دکندهار په هوايي ډګرکى پنځه تنه ښځينه کارکوونکي په يوه بريد کې ووژل شوې، په لوګر کې ښځو ته ګواښ شوى چې په خپلو کورونو کې پاتي شي، د هېواد په ډېر شمېر ولايتونو کې د نجونو په ښوونځيو بريدونه کېږي. پهداسي حال کې چې افغان دولت د ښځو لپاره د خوندي چاپيريال په رامنځ ته کولو مکلف دى خو هيڅ داسي ميکانيزم نشته چې ښځې د خطر په وخت کې بيړنى مرسته وغواړي.

وړاندېزونه:

١. موږ د ملي یووالي حکومت څخه غواړو چې په هر ملي او نړیوال بحث او یا پرېکړه کې چې د افغانستان د راتلوونکي، سولې، پرمختګ یا امنیت په هکله وي، باید ښځې په جدي ډول پکې شاملې کړي.

٢. غواړو چې د ملي یووالي حکومت ته روښانه کړو چې په بېلابېلو دولتي سکتورونو کې د ښځو د ګمارنې په ژمنو عمل وکړي. موږ د وړتیا نه د سیاسي تعلقاتو پر بنسټ د ښځینه وزیرانو، معینانو، سفیران او همداراز والیانو او ولسوالانو د شمېر ډېرول غواړو.

٣. موږ له ملي دفاع او کورنیو چارو وزارتونو غواړو چې په امنیتي سکتور کې د ښځو شمېر د زیاتولو او همداراز د هغوی د ملاتړ او راتلوونکو پلانونو او پروګرامونو په هکله معلومات وړاندې او شریک کړي.

٤. موږ د سولې عالي شورای په هکله چې باید په تشکیل کې یې د ښځو مشورتي بورد جوړ شي پر خپل پورتني وړاندېز ټینګار کوو او غواړو چې هغوی په دې اړه چې د سولې په بهیر کې د ښځو فعالیتونو او دا چې آیا هغوی د سولې په تړاو ملي او نړیوالو پرېکړو کې شاملې دي که نه؛ معلومات وړاندې کړي.

٥. موږ د سولې عالي شورا ښځینه غړي هڅوو څو له شورا څخه بهر ښځو سره معلومات او نظرونه شریک کړي او همغږي ور سره وکړي.

٦. د افغانستان١٣٢٥ پرېکړه لیک ملي عملي پلان پر تطبیق ټینګار کوو او د بهرنیو چارو او نورو اړوندو وزارتونو څخه غواړو څو ددې سند د تطبیق او اغېز په اړه خپل راتلوونکی پلانونه دښاو معلومات شریک کړي.

٧. د ښځو چارو وزارت، بشری حقونو خپلواک کمیسیون، لویې څارنوالی او د ښځو پر وړاندې د تاوتریخوالي مخنیوي د ځانګړو محکمو څخه غواړو څو د ښځو پر وړاندې د تاوتریخوالي دوسیو ته دیتابیس جوړ او خپل معلومات شریک کړي.

٨. ښځینه کارکوونکې باید د افغانستان په هر کوټ کې خوندي وي. موږ له ملي یووالي حکومت څخه غواړو څو د کارکوونکو ښځو لپاره ، د یو مرستندویه او دلاسرسي وړ..میکانیزم ... په جوړولو سره ښځو ته ډاډمن امنیت تامین کړي.

women civil society representatives and media workers [4] have slowed down their contribution as the security has been uncontrollable in this province and it is surrounding. In Kandahar five female airport workers [5] were killed at once after they were threaten several times, women were threaten to stay at home in Logar, girls schools are attacked in several other provinces. While Afghan government is obliged to enable environment for working women, there is no protection mechanism where women at risk could access and seek immediate support.

Recommendations:

1. We call on National Unity Government for a serious attention in inclusion of women in national and international discussions and decision in relation to Afghanistan's future, peace, development and security.
2. We would like to remind the National Unity Government on their commitments for inclusion of women in various governmental positions. We call on increasing number of women ministers, deputy ministers, ambassadors as well as governors and district governors based on qualifications and expertise rather than political affiliations.
3. We call on Ministries of Defense and Interior to share information on their programs, strategies and plans for supporting women in security forces as well as increasing their numbers in decision making roles.
4. We emphasize on our earlier recommendation on High Peace council for establishment of Women Advisory Board; provide information in relation to women's engagement in peace related initiatives as well as to make sure women members of high peace council are included in national and international discussions on peace.
5. We encourage women members of High Peace Council to expand their coordination with women outside HPC for exchange of ideas, seeking support as well as information sharing.
6. Emphasizing on our previous recommendations in relation to Afghanistan NAP 1325 implementation, we ask Ministry of Foreign Affairs and other relevant ministries to share information on implementation and impact of this document as well as their future plans.
7. We emphasize on establishment of database and information sharing mechanism by Ministry of Women's Affairs, Afghanistan Independent Human Rights Commission, Attorney General Office and EVAW Special Courts on cases of violence against women.
8. Working women must be protected across Afghanistan. We call on National Unity Government to take women's safety and security seriously through establishment of a protection mechanism accessible by working women.

---

4 http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/asia/afghanistan/11938891/We-cant-go-back-say-women-activists-on-Taliban-Kunduz-hit-list.html

5 http://www.reuters.com/article/us-afghanistan-attack-women/gunmen-kill-five-female-afghan-airport-staff-in-kandahar-idUSKBN146054

his delegation of over 20 to New York where as his special advisor to the UN Affairs as well as Ministry of Women's Affairs were not in the delegation. Two male ministers are introduced as replacement of female ministers in the Ministry of Labor, Social Affairs, Martyrs & Disabled and Ministry of Higher Education. In recent changes by the government, the only female governor in Daikundi was replaced by a male governor. Women decision making role disappear totally when the rest of 33 provinces are analyzed. In most of the provinces, beside Directors of Woman's Affairs, no other woman can be seen. Even the Directors of Woman's Affairs are hardly invited to attend decision making and important meetings held by the governor and his team.

Women in security sector representation still remain low. From the past three years the representation is seen as 2 percent of the whole structure. AWN in 2016 documented several challenges such as lack of political will, low capacity within women in security sector, existing discrimination and harassment and no women decision making role as some of the major challenges women face in security sector. There is no data available in Ministry of Interior and Defense websites in relation to women's numbers, participation and their roles in these respective ministries.

In High Peace Council, women still play fairly symbolic role. The first reason is women remain vulnerable due to their lower number as compared to men. Secondly most of the representatives in High Peace Council represent political parties, former warlords, former Taliban representatives and religious scholars. These actors hardly believe that women should be part of peace process in Afghanistan. Most of the time women members of HPC have complained for not being heard by male members. Despite of the changes in the membership of women in HPC less internal coordination among women members and with women outside HPC is observed. While the Female Deputy Chair of HPC announced in a platform about establishment of a Woman Advisory Board which is in line with HPC Strategy, this structure is still not established. In recent efforts in relation to peace building in Moscow and Oman, no woman member of HPC was invited; they were neither informed about these meetings which were specifically about peace process in Afghanistan.

Afghanistan NAP 1325 implementation after two years of launch is not measurable and impactful. AWN had no access to any form of report by government institutions especially MoFA that show the progress. Moreover, the NAP implementation is still in shallow due to no budget availability. Despite of the fact that there has been a long time budget discussion for the NAP but it has taken two years to finalize it. Most of government officials especially at the provincial level lack awareness on Afghanistan NAP and their own commitments.

Despite of formation of new structures such as EVAW special units in Attorney and EVAW Special Courts, violence against women is an ongoing challenge. Unfortunately in October 2017, AWN was not able to access any kind of data from Ministry of Woman's Affairs and other actors dealing with violence against woman to show the number of cases of violence, the support provided and the actions taken. Violence against women has remained the least serious concern for relevant actors within government. In 2017, women and girls have faced serious violence such as rape, harassment, killing, acid throwing, force marriages in various provinces of the country have been reported by media.

The security situation in Afghanistan has massively affected women across in the country. In Kunduz

Women participation at sub -national level is considered a priority for the National Unity Government. For the first time a deputy governor for Herat provinces was introduced [1] . According to informal information from Independent Directorate of Local Governance, more women appointments at the governor, deputy governor and district governors are under way.

Security Sector: Women progress in security sector has been slow in the past 17 years. Up to date women represent only 2 per cent [2] of the Afghan National Security and Defense Forces.

Peace Process: The structural changes in High Peace Council resulted in 12 women out 70 members. Three women are members of the executive committee, a decision making body within HPC whereas the rest are members of the general assembly. Women's groups lobbied HPC with sharing lists of women experts for membership. Number of vocal women can be seen in HPC according to a senior male member of HPC [3] .

Afghanistan National Action Plan 1325: Two years after the launch of Afghanistan National Action Plan on Implementation of UNSCR 1325 on women, peace and security, the above mentioned progressed are linked to the NAP implementation. According to Ministry of Foreign Affairs, the budget for NAP 1325 is now finalized by this Ministry and Ministry of Finance. Relevant government ministries included in the NAP are now expected to implement Afghanistan NAP in accordance to their area of focus. While there is a reporting mechanism indicated in Afghanistan NAP 1325 by government however AWN was not able to access the first second year reports.

Violence against Women: Violence against women is unfortunately an ongoing challenge for Afghan women. There are number of efforts being made to address this issue. According to recent government report to SOM, there are special courts for looking after cases of violence against women established. There is no information available on functionality of these courts and whether women judges are assigned to these special courts. Similarly late last year a special deputy attorney was established to tackle the cases of violence against women with appointment of a woman.

Key Challenges:

Despite of the progress made, women in Afghanistan still lack their real role as half of the population of Afghanistan. They are mostly considered as secondary citizens with low knowledge, no decision making capacity and have no role in sensitive issues such as security and peace.

In the arena of political participation, while women representation in numbers are good, they still lack decision making and equal participation role. In recent visit of US Defense Minister and NATO Secretary General, no woman from cabinet, parliament or high peace council were invited to attend the joint meeting whereas newly appointed male senior directors with no relevance to the meeting were seen in the meeting table. Similarly, only one woman, deputy foreign minister accompanied the President and

---

1 https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=1500390800014683&id=439157559471351

2 https://unama.unmissions.org/sites/default/files/wps-afghanistan_national_action_plan_1325_0.pdf

3 http://www.asianews.af/en/16853/

Summary

The United Nation Security Council Resolution 1325 is a milestone resolution that discussed women, peace and security, women's decisions making role and their contribution in the peace processes in various countries. This resolution is an important step towards engaging women meaningfully in conflict resolution, DDR and supporting returnees and IDPs also . This resolution is backed up by development of National Action Plans in various countries. 58 countries have produced their NAP 1325 where governments have committed to implement UNSCR 1325 in various spheres of the government.

Afghan government has been focusing on their national and international obligations to promote women's rights in the past 17 years. There are certain progresses made towards empowering women in Afghanistan which cannot be neglected. Girls and women have access to education and higher education, women's participation in the cabinet, various ministries, ambassadorial positions, upper house and lower house as well as manager and officer level representation at the government institutions are some of the measurable progress. Afghanistan also has number of legislations, policies and plans and reporting mechanism such as CEDAW which are promoting women's rights.

2017 marks the 17th anniversary of the United Nations Security Council Resolution 1325, Afghan Women's Network would like to raise number of key impacts, challenges and recommendations on implementation of UNSCR 1325 in Afghanistan.

Noting the progress made in the past 17 years, Afghan women across Afghanistan still lack access to their political and social rights. Women representation is very low in sub -national government, girls are deprived of continuing education after certain age due to harmful traditional and cultural practices as well as long distance for schools and insecurity, women and girls in districts are deprived of their basic rights such as health, education and social presence, women and are girls are still exposed of violence and harassment from homes to community.

This Policy Brief: Beyond Numbers and Participation- Afghan Women Must Make Decisions has examined the National Unity Government's efforts towards implementation of UNSCR 1325 in Afghanistan. The aim of the policy brief is to provide set of recommendations to Afghan government and international community to initiate, plan and execute sustainable and practical measures on women empowerment in Afghanistan to ensure women are not physically seen but are meaningfully engaged in various national and sub -national development, peace and security discussions and decisions.

Afghan Women's Network (AWN) has over 3500 individual members and 140 women's organizations in its membership. AWN has active and considerable presence in Kabul, Herat, Balkh, Kandahar, Bamyan, Paktia, Nangarhar and Kunduz, and is also active through its provincial focal points and members in other provinces of Afghanistan. Afghan Women's Network works as the umbrella for its member organizations.

A Glance at Progress:

Political Participation: There is no specific data available on the participation of women at various government and non government institutions however according to the government recent report for Senior Officials Meeting 2017; women participation has increased in deputy ministerial and ambassadors positions.

On the Occasion of 17 Anniversary of United Nations Security Council Resolution 1325 on Women, Peace and Security

Policy Brief: Beyond Numbers and Participation- Afghan Women Must Make Decisions

17% literacy Rate	2% in Security Forces	27% Women in Parliament and Senate
Three Women Cabinet Ministers	Four Women Ambassadors	Nine Women Deputy Ministers
No Woman Governor	One Woman District Governor	Twelve Women in High Peace council